

Pán Milan Mikuš 90ročný

Pán Milan Mikuš je svojim založením po celý život milovník prírody. Na to nadviazalo nielen jeho povolanie, ale i jeho záujmové ochranárske, literárne a organizačné činnosti, ktorými je po desaťročia známy trenčianskej verejnosti.

V týchto dňoch sa v rodinnom kruhu dožíva deväťdesiatky.

Pripájame sa k početným gratulantom a nášmu jubilantovi prajeme hojnosť Božieho požehnania, dostatok zdravia a spokojnosť z vykonaného diela.

Narodil sa 15. júla 1926 v rodine železničiara a učiteľky, v dedinke Krtovce, medzi Topoľčanmi a Piešťanmi. Otcove povolanie nieslo so sebou zmeny pracovísk, a tak malý Milan vyrastal na rôznych miestach najmä juhozápadného Slovenska. Vystriedal Leopoldov, Hlohovec, Trnavu, Martin, po r. 1945 Košice, Bratislavu, Dubnicu n. V., Horné Motešice, Topoľčianky, napokon od r. 1962 sa usadil v Trenčíne.

Odmalička bol v styku s poľnohospodárstvom, lebo tak sa vtedy zväčša žilo. Okrem prírody si pri dedkovi a kamarátovi obzvlášť zamiloval kone, čo mu vydržalo po celý život. Predurčilo to aj jeho štúdium, zamestnania a záľuby. Po ukončení Štátnej vyššej hospodárskej školy v Košiciach bol na študijnej ceste vo Švajčiarsku. Potom prišla zmena režimu vo februári 1948 a dvojročná vojenská služba v Košiciach, Frýdku – Místku a posledný rok v Zákupoch u Českej Lípy. Z oddelenia chovu koní na Povereníctve pôdohospodárstva v Bratislave ho zakrátko ako nespoľahlivý živel poslali ku stroju do dubnickej zbrojovky. Srdce ho ťahalo od strojov preč k prírode. V r. 1952 sa mu podarilo zamestnať v motešickom žrebčine ako ošetrovateľ troch plemenných žrebčov. Reorganizácie spôsobili, že bol ešte vedúci štátneho závodiska, inštruktor Okresnej poľnohospodárskej správy v Trenčíne, majster odborného výcviku v Topoľčiankach, potom ešte krátko vedúci plemennej knihy znova v motešickom žrebčine a v Žiline vedúci stanice kontroly mlieka, odkiaľ musel zo zdravotných dôvodov odísť. Posledných 10 rokov pred dôchodkom pracoval v Poľnohospodárskom nákupnom a zásobovacom podniku v Trenčíne ako zootechnik výkrmu ošípaných a organizátor výkupu vlny.

Popri zamestnaní už 21.3.1951 na Osemročnej strednej škole v Motešiciach založil prvú hliadku ochrany prírody a zastával funkciu spravodajcu ochrany prírody.

V r. 1957 v Trenčíne založil pobočku Slovenskej spoločnosti pre dejiny vied a techniky pri SAV, druhú na Slovensku.

V r. 1965 v Trenčíne založil Klub mladých ochrancov prírody a viedol ho 21 rokov až do zákazu.

Milan Mikuš v oblasti ochrany prírody a dejín prírodných vied už od r. 1948 prispieval článkami do 29 novín, časopisov a zborníkov, autorsky sa podieľal na poldruhej desiatke publikácií a zorganizoval päť výstav, zhotovil 7 skladačiek.

Významne sa venoval popularizácii prírodovedných osobností nášho kraja. Množstvo jeho článkov vyšlo v miestnej tlači. Samostatne tlačou vyšli jeho životopisy prírodovedcov.

Národné cítenie sa v ňom rozvinulo už v rodine. Nedalo sa inak, lebo národné pohyby tragicky ovplyvnili život jeho rodiny, veď preto svojho dedka Štefana Mikuša nikdy nepoznal: zahynul na Veľkonočný pondelok 28. marca 1921 v Trnave na Hlinkovom volebnom zhromaždení, keď ho napadli socialisti, ktorí zaútočili na Hlinku: Štefana Mikuša udreli polenom do hlavy, na čo o 6 dní zomrel - azda namiesto Andreja Hlinku, za ktorým ešte stihli zabuchnúť dvere historického Albertína.

Blízkym spolupracovníkom Andreja Hlinku bol aj jeho otec Štefan Mikuš, tiež strýko Rudolf Mikuš, jezuita a prvý provinciál jezuitskej rehole na Slovensku.

Významným pilierom života Milana Mikuša bola odmalička viera. Už od prvých školských rokov bol organizovaný v hlohoveckom Spolku sv. Antona. Ako gymnazista chodil miništrovať hlohoveckým františkánom Rudolfovi Dilongovi a Františkovi (Svetoslavovi) Veiglovi, čo boli príslušníci slovenskej literárnej katolíckej moderny. Ďalší z nich, Pavol Gašparovič - Hlbina, ho v r. 1953 ako bobotský farár sobášil v horňanskom kostole. Preto neprekvapuje, že týmto smerom sa pozornosť Milana Mikuša začala postupne otáčať, keď s pribúdajúcimi rokmi sa znižovali zdravotné možnosti pre pobyt v prírode. Po životopise zelinkára a kňaza Fraňa Madvu napísal životopisy františkánov, neskôr životopisy predstaviteľov slovenskej katolíckej moderny v našom kraji.

Autor: Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín, 2013, 2016; podľa spomienok M. Mikuša.

(Koniec diela)